СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 261. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЛИСТОПАДА 1950. No. 261. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 9, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРИХИЛЬНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ТРАТЯТЬ СИЛУ В КОНҐРЕСІ

Висліди з загальних виборів у вівторок 7 листопада, яких підсумки проголошено по радіо до год. 6 ранку 8 листопада, вказують, що республіканці добувають чисельну силу в Конґресі, одначе без запевнення більшости, потрібної до переведення нових законів. Демократи, як заповідається, останугься партією більшости, одначе кількість постійних прихильників адміністрації през. Трумана, змаліє. За останніми вістями, зоки це число нашої газети йде до друку, демократи здобули в палаті репрезентантів 200 місць, республіканці 137. Для переведення ухвал в палаті треба мати 217 голосів. Між 200 демократичними конґресменами більшість становлять південні демократи, які не завжди підтримують адміністрацію Трумана. До сенату вибрано досі 45 демократів і 44 республіканців, а доля решти кандидатів на вибір до сенату ще не звісна. Для законодатної більшости в сенаті треба 49 голосів.

Артур Крок, вашинґтонський кореспондент Ню Йорк Таймсу приходить до висновку, що при виборі кандидатів виборці руководилися більше місцевими справами або прихильністю до самих кандидатів ніж їхньою партійною приналежністю.

МАРКАНТОНІО ПЕРЕПАВ ПРИ ВИБОРАХ ДО КОНҐРЕСУ

Виїмок в цій засаді становить Віто Маркантоніо, якого вибирано сім разів як члена палати репрезентантів з 18 конґресової округи в Ню Йорку, де більшість виборців походить з порторіканських іміґрантів. Маркантоніо цілими роками ішов по комуністичній лінії. Цим разом переможцем вийшов кандидат демократично - республіканськo - ліберальної коаліції, Джеймс Дж. Донован, який після вибору заявив, що він „з роду демократ". Він теж признав, що його вибір це перемога американізму над большевизмом".

ІСПИТ ГРАМОТНОСТИ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ГРОМАДЯН

Вашинґтон. — Чужинці в Злучених Державах, які вижидають других громадянських паперів, мусять піддатися суворому іспитові грамотности на підставі ново ухваленого Акту про Внутрішню Безпеку, як це оприлюднює департамент справедливости. Допити будуть в майбутності звертатися головно до знання англійської мови, крім інших кваліфікацій.

ПЕРШИЙ ГРОМАДЯНИН ВІДДАЄ СВІЙ ГОЛОС. Користаючи зі свого права громадянина, президент Труман віддає свій голос до виборчої урни в його родинному місті Індепенденс, Мізурі, що ще, як видно, не спромоглося на модерну виборчу машину, якою користуються громадяни великої більшости стейтів. Прибічний сторож зі Сікрет Сервіс з увагою глядить, щоби Президентові не трапилась яка пригода.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ВІДБУВАЄ НАРАДИ НА ЯХТІ

Вашинґтон. — Негайно після свого приїзду з Індепенденс, Мо., де він кинув свій голос при виборах, президент повернувся перед часом до столиці і тут відбув наради з секретарем оборони, ген. Джорджом К. Маршалом. Незабаром приєднався до конференції секретар стейту Дін Ачесон і амбасадор до Кореї, Джан Муссіо. Кілька членів кабінету зустрінули президента при його приїзді на летунськім майдані. Після короткої конференції в Домі Блер, не зважаючи на свою перевтому, президент разом зі своїми прибічниками вибрався в подорож по заливі Чезепік яхтом Вилємсбурґ, щоб на відокремленні передумати і вирішити надзвичайно важливі справи, получені з участю китайців у війні проти Кореї. На покладі яхту президент довідається теж про повні висліди виборів. Заки президент приступить до вирішення важливих питань, мусить основно відпочати здалека від столичної атмосфери.

О.Н. ОСТОРОЖНІ В СПРАВІ КИТАЙСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ В КОРЕЇ

Лейк Соксес, 8. листопада. Сьогодні в год. 10:30 рано мала зібратися Рада Безпеки на наглу сесію в справі ствердженої комуно-китайської інтервенції в корейській війні по боці комуністичних аґресорів проти сил Об'єднаних Націй. Вже напередодні нарад видно було, — що всі країни дуже осторожні в трактуванні цеї критичної справи, від якої може залежати нова світова війна. Стверджується, що Злучені Держави обмежили свою резолюцію в цій справі до таких лагідних трьох пунктів: 1. Повторити заклик Об'єднаних Націй до всіх народів, щоби вони здержали будь-яку допомогу північно-корейському аґресорові; 2. Всі чужі сили, які вже допомагають встановленому Об'днаними націями північно-корейському аґресорові повинні бути негайно відкликані; 3. Тимчасовий Корейський Комітет О. Н. мав би на місці поробити всі можливі заходи для запевнення непорушности корейсько-китайського кордону. Першою ціллю Ради Безпеки в такій постановці справи є „заставити комуно-китайський уряд до провірки свого становища в справі Кореї", маючи міжнародне забезпечення своїх кордонних інтересів. Вважається, що головну частину сьогоднішних нарад забере дискусія над проблемою допущення або відкинення самої комуно-китайської делеґації від з'ясування справи інтервенції. Теж заповідається, що яку резолюцію в цій справі Рада Безпеки не винесла б, совєтський представник зголосить проти неї своє великодержавне вето.

МОСКВА ЗАСУДЖУЄ „АМЕРИКАНСЬКОГО АГРЕСОРА" В КОРЕЇ

Москва, 8. листопада. — Під гаслом „засуду американського аґресора в Кореї" та „симпатій до корейського народу" відбулася вчора тут та по цілому Совєтському Союзі і в країнах його сателітів демонстрація з нагоди 33-ліття Жовтневої революції. Московську військову та цивільну параду очолював маршал Будьонний, що в промові закликав совєтські війська до постійної „готовости стати в обороні миру і кордонів нашої країни та творчої праці нашого народу". Він, подібно як і міністер оборони маршал Васілевський, в денному наказі до армії „засуджував" на большевицький лад „американську аґресію в Кореї" та запевняв „корейський нарід", що його „боротьбі за визволення співчувають і з ним симпатизують всі волелюбні народи в світі". Ще більше напастей на Америку написано з цеї нагоди в пресі.

ЮГОСЛАВІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВЕЛИКОДЕРЖАВНИХ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ КОРЕЇ

Лейк Соксес, 8. листопада. — Югославія перебрала тепер ініціятиву в заходах довести до нових великодержавних переговорів на тему Кореї та в інших світових проблемах, що стоять перед Об'єднаними Націями. Югославський представник в Раді Безпеки, д-р Алес Беблер, що цього місяця є предсідником Ради, відбув приватні наради з іншими членами Ради, щоб вислухати на цю тему їхні думки. Він діяв на підставі ухваленої минулої п'ятниці резолюції Генеральної Асамблеї, яка такі розмови рекомендує. Д-р Беблер вже мав наради з американським і совєтським представниками та чекає тепер на їх відповідь. З американського боку заявляють, що становище Злучених Держав в цій справі незмінене та що вони завжди готові до переговорів, але вони не роблять собі жадних ілюзій щодо можливостей їх висліду, знаючи з досвіду, що всі дотеперішні переговори зі Совєтами не дали жадного позитивного результату, бо слова Совєтської дипломатії ніколи не покриваються з ділами совєтського уряду.

● Повітряна пошта до Кореї піднята вже департаментом пошт для пересилки листів і пакунків для цивільного населення. Посилки для вояків ідуть так званою „полевою поштою". Повітряна пошта зі ЗДА до Кореї була перервана від вибуху війни, тобто 25. червня.

ІНТЕНЗИВНА ПІДГОТОВКА МАНІФЕСТАЦІЇ З ПРИВОДУ СМЕРТИ ГЕН. ЧУПРИНКИ

Ню Йорк, 8. листопада. — Підготовка заповідженої вже на неділю 26-го листопада великої української маніфестації з приводу геройської смерти команданта УПА, ген. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, є в повному розгарі. Створений в тій цілі Об'єднаний Комітет представників українських організацій Ню Йорку і метрополітальної округи відбув вчора в цій справі свої чергові наради та вирішив цілий ряд практичних справ для підготовки та переведення маніфестації. Створено три окремі комісії: програмову, організаційно - фінансову і пропаґандивну, які мають занятися відповідними ділянками підготовки. З винесених вчора головніших ухвал треба згадати: 1. В маніфестації, яка відбудеться у великій залі Мангеттен Сентер при 34-тій вулиці, повинні взяти масову участь всу українці Ню Йорку, Бруклина, Асторії, Йонкерс, Джерзі Ситі, Нюарку, Елизабет та всіх інших місцевостей метрополітальної округи. Організації, що мають свої прапори і однострої, повинні виступити з ними формально. Будуть видані окремі пам'яткові відзначки і програмки. Декорацію сцени приготовляють наші мистці. Евентуальний прихід з імпрези призначено на визвольну акцію Українського Конґресового Комітету. Найбільше уваги на вчорашньому засіданні віддано доборові українських промовців, намагаючись дібрати таких, що могли б репрезентувати якнайширші кола нашого громадянства. Вже пороблено заходи для заанґажування відповідних американських промовців. Чергові збори Комітету для вирішення біжучих справ відбудуться в найближчий вівторок в Демократичному Клюбі при Ст. Маркс Плейс в год. 7:30, з тим, що програмова комісія збереться пів години раніше.

НАЗРІВАЄ ДУМКА ПРИЗНАТИ ВОЄННИЙ СТАН З ЧЕРВОНИМ КИТАЄМ

Вашинґтон, 7 листопада. — Негайну конференцію президента Трумана після його повороту з Мизурі з секретарем оборони ген. Джорджом К. Маршалом і секретарем стейту Діном Ачесоном вважають в дипоматичних колах як зовсім зрозумілу. Ідуть тільки здогади, який оборот візьме справа участи комуністичного Китаю в корейській війні після розмови президента з найближчими дорадниками. Більшість здогадів такі, що цими днями мусить прийти до історичного рішення. Звіт ген. Мек Артура вказує, що азійські народи рахуються тільки з силою. Китай, організуючу свою армію з 300.000 вояків і висилаючи яких 30.000 з них проти армій Обєднаних Націй, у війні в Кореї, приготовився теж на відплату. В Китаю побудовані вже протибомбові сховки й інші застороги проти нападів з повітря. Внаслідок безупинних викликів Злучених Держав по радіо витворилася така ситуація в азійських країнах, що Америка мусить втратити на довгі роки престиж в Азії, якщо не прийде до прогоошення війни Обєднаних Націй проти Китаю. Найгіршим кроком, який може бути зроблений тепер, є спроба нового угодовства супроти Китаю. Отже більшість здогадів така, що Злучені Держави будуть впливати на Обєднані Нації, щоб проголосити негайно воєнний стан між ОН і червоним Китаєм, щоб недопустити до витворення постійного ворожого фронту серед китайців проти їхнього найкращого приятеля, тобто ЗДА.

ВИСТАВКА НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В НЮ ЙОРКУ

У казармі 71 полку при Парк Евеню й 34 вулиці в Ню Йорку відкрита цілий тиждень виставка народнього мистецтва різних етнічних ґруп від полудня до 11 години вночі кожного дня до неділі 12 листопада. Ці групи переганяються у призбируванні ручних виробів своїх земляків і для підтримки вистави улаштовують окремі національні програми, між якими є німецька, польська, румунська, скандинавська і ін.

ЗАМІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ У ДЕЯКИХ ОКРУГАХ

З виборчию вислідів, які мають ширше значення, звісні досі такі: У стейті Ню Йорк вийшов втретє губернатором Тамес Е. Дюї, цим разом більшістю коло пів мільйона голосів. — Його популярність була захитана перед виборами опозицією проти нього в республіканськім таборі. Він був уже двічи кандидатом на президента Злучених Держав. — Великою більшістю вибраний поновно сенатором демократ, Герберт Г. Лімен проти республіканця Джозефа Р. Генлі. Посадником міста Ню Йорку вийшов демократ Вінсент Р. Імпеліттері, якого поборювала правильна демократична організація, підтримуючи на це становище визначного суддю, Фердинанда Пекору. Третій кандидат, теж з роду італієць, республіканець Едвард Корсі, виказав задивляючо малу кількість голосів.

Найзавзятіша боротьба демократів, в сполуці з провідними робітничими організаціями, Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій, ішла проти республіканця — сенатора, Роберта А. Тефта з Огайо за його авторство робітничого закону, званого законом Тефта-Гартлі, який накладає деякі обмеження на владу юній над робітниками. Тефт вийшов поновно сенатором, не зважаючи на зорганізовану й добре фінансовану опозицію. З інших округів замітна поразка демократичного сенатора Миларда Тайдінґса, з стейту Мериленду, дальше демократичного губернатора стейту Конектикат, Честера Бовлеса та провідника демократичної більшости в сенаті, Скота Лукаса з Ілиной. Його переміг республіканець Еверт М. Діркcен, звісний член палати репрезентантів у попередньому Конґресі.

В АМЕРИЦІ

● **Револьта у Ґватемалі**, яка вибухла в понеділок 6. листопада, — коштувала життя 18 осіб. Уряд здавив спробу повстання.

● **Безплатне вуґілля для 1,000 убогих родин** роздаватиме найближчої зими управа міста Филаделфії. Фонди на таку допомогу походять з 22 записів громадян зперед 200 років, бо з 1739 р. Один запис, з 1813 р., каже, що вугілля можна буде роздавати тільки на Новий Рік.

● **Мав 86 років життя** і 92 потомків Чарлс А. Гіт, який помер у шпиталі в Скенектаді, Н. Й. — Свояки кажуть, що він мав 8 дітей, 37 внуків, 44 правнуків і 3 пра-правнуків.

● **Запис для катол.** сиротинця в совєтській Угорщині в сумі 52,291 долярів заборонив виплатити Верховний суд стейту Ню Джерзі в Трентоні на цій підставі, що не звісно, хто буде їх власником. Запис зробив у завіщанні Джан Урл з Бернардсвил, Н. Дж.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОХІД ВПЕРЕД

Токіо, 8. листопада. — Збройні сили Об'єднаних Націй з успіхом продовжують свій наступ на всіх відтинках фронту. На критичному західному секторі, де впродовж кількох останніх днів комуністичні китайські і корейські війська намагалися перервати аліянтську лінію постачання в районі Анджу і Сінанджу, американські і британські війська не тільки негайно відбили всі впроби ворожого наступу, але й самі перейшли до протинаступу, поширюючи свої мостові причілки на східному і західному берегах ріки Чонґчон, та поліпшуючи свою загальну позицію. Ворог є у відступі, але аліянтське командування остерігає перед ним, вважаючи його радше намаганням виграти дещо на часі для необхідної реорганізації та перегрупування військ до чергового наступу. У вчорашніх боях ворог вперше використав в більшій кількості боєві турбо-літаки, що в кількості около двох десяток появилися на фронті та звели бій з повільнішими пропелеровими американськими літаками. Не чекаючи вирішення, ворожі літаки відлетіли назад на свої бази на манджурській території, втративши один літак. Американські літаки не мали жадних втрат. Загальне положення на фронті таке: ворог, після безуспішних атак в двох попередніх днях, почав загальний відступ на північ, правдоподібно в підготовці нової оборонної лінії. Аліянтські війська на всіх секторах фронту повільно посуваються вперед, здобуваючи та закріплюючи новий терен. Рівночасно повідомлено про висилку на фронт нових аліянтських дивізій, що досі були в запіллі. Аліянтська авіяція вчора знову у великій масі засипувала бомбами і кулеметним вогнем скупчення ворожих військ, комунікаційні шляхи та інші воєнні об'єкти. В аліянтських офіціяльних комунікатах все ще не називається комуно-китайських військ піменно, тільки говориться про „союзні комуністичні сили".

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ МОБІЛІЗАЦІЯ „ДОБРОВОЛЬЦІВ" В КИТАЮ

Гонґ Конґ, 8. листопада. — Проти-американська пропаґандивна оргія в комуністичному Китаю досягнула свого вершка вчора, під час святкувань 33-ліття большевицької революції. З цеї нагоди переводиться паралелю між Америкою і Совєтським Союзом, при чому видвигаються такі „арґументи" — як це пише одна газета: „Говорячи про Америку, ми думаємо про губну помаду, шовкові панчохи, гру в карти, жування гуми і т. п., а говорячи про Совєтський Совєтський Союз ми маємо на увазі серпи, молоти і книжки". — Ціллю цілої проти-американської пропаґанди є посилення мобілізації „добровольців" до боротьби проти Об'єднаних Націй в Кореї. В повідомленнях подається, що „десятки тисяч" студентів і робітників вже зголосилися, а інші безупину зголошуються. Комуно-китайські військові формації, що борються в Кореї, називається офіціяльно „народно-китайськими добровольцями.

200,000 КОМУНО-КИТАЙСЬКИХ СИЛ ГОТОВІ ДО АКЦІЇ

Таіпеї Формоза, 8. листопада. — Національно-китайська розвідка називає поіменно ті комуно-китайські військові частини, які вже беруть участь у війні в Кореї, або готові до неї. Всі вони належать до Четвертої Армії ген. Лін Піоа, — яка в загальному нараховує 200,000 вояків. З того чотири дивізії вже в цілости або частинно мали б брати участь в боях.

● Аліянтські власті погодилися на німецько-болгарський торговельний договір, що передбачує товарообмін вартости 11 мільйонів долярів.

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ УРЯД ПРОДАЄ 500 ТОНН ОПІЮМ

Лейк Соксес, 8. листопада. — Британський уряд поінформував Об'єднані Нації, що уряд комуністичного Китаю запропонував одній відомій торговельній фірмі в Гонґ Конґ продаж 500 тонн опіюм, що в законній торгівлі має вартість около 10 мільйонів долярів, а в незаконній варта „свою вагу золота". Ця кількість того наркотику вистачила б для цілого світу на покриття всіх медичних і дослідних запотребувань впродовж 15 місяців. Британія поінформувала про це Об'єднані Нації на підставі Женевського договору про міжнародну контролю торгівлі наркотиками. В поінформованих колах намагаються тепер розв'язати таємницю, як це можна було нагромадити таку величезну кількість того наркотика, хоча його загальна продукція була в Китаю заборонена. Справа буде предметом дальших нарад і про неї поінформовано заінтересовані інші міжнародні агенції.

ОКУПАЦІЯ ТИБЕТУ ДОБІГАЄ ДО ЗАВЕРШЕННЯ

Ню Дельгі, 8. листопада. — З багатьох неофіціяльних вісток і повідомлень виходить, що окупація Тибету, автономної гімалайської держави, комуно-китайськими військами вже добігає до свого завершення. Від двох днів в столиці Індії вже не одержано з Тибету жадного офіціяльного повідомлення, — хоча індійський посол при уряді Даляй Лями в Лясі мав доручення висилати такі повідомлення про розвиток положення кожного дня. Через втікачів та іншими шляхами передано вістку, що комуністи зближаються до Ляси. Даляй Ляма. 15-літний намісник Будди на землі, мав втікати зі столиці, але його задержали монахи, вважаючи, що буде краще для країни як він та всі його достойники залишаться на своїх місцях. В інших повідомленнях говориться, що контролю столиці та інших осель захопили вже місцеві прихильники комуністів, що їх не бракує теж серед монахів. Тибетські війська на фронті в постійних боях відступають. Стверджується, що до голосу в Тибеті тепер приходять „реформісти", що симпатизують з комуністами проти теперішнього режиму. Вони теж мають свого кандидата на намісника Будди.

В СВІТІ

● **Міністри оборони Злучених Держав, Британії і Франції** відбудуть з кінцем цього місяця свої чергові наради в справі озброєння Німеччини та включення її в загальну підготовку західно-европейської оборони.

● **Дальше поліпшення** югославсько-грецьких стосунків позначилося звільненням з Югославії 50 грецьких вояків, що перебули два роки в комуністичному полоні.

● **Мамору Шіґеміцу**, колишній японський амбасадор в Лондоні і міністер закордонних справ під час війни, був звільнений з тюрми, в якій відбував кару після засуду за воєнні злочини.

● **Комуністична преса твердить**, що цьогорічна американська виборча кампанія мала характер „найбільш дикої воєнної гістерії".

● **114,875 німців втікло впродовж** цього року з підсовєтської Німеччини в західні зони — повідомив офіціяльно західно-німецький уряд. Втечі продовжуються.

● **„Літаючі кружки"** появилися тепер вже теж над північно-західною Англією. Очевидці стверджують, що ці „кружки„ мали вигляд підводних човнів довжини около 200 стіп.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сиґі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩЕ ОДНЕ РОЗЧАРУВАННЯ

Американська закордонна політика віднесла поразку, бо розвіялись її надії на порозуміння з комуністичним китайським режимом навіть за ціну таких важливих уступок, як дипломатичне його визнання і допущення представника червоного Китаю до Об'єднаних Націй. Як знаємо, більші військові сили червоного Китаю вже борються в Кореї, згідно зо звідомленням ген. Доґлеса МекАртура до Об'єднаних Націй. Рада Безпеки має тепер уже до діла з новим аґресором.

Ситуація ця така, що коли би брати справу реально, то вже треба б рахуватись з фактом заіснування третьої світової війни. Одначе так не є, бо ні Совєти, ні Китай, ні Злучені Держави та Об'єднані Нації формально цеї справи так не ставлять. Совєтам це вигідне, бо таким чином вони без світової війни заганяють Злучені Держави в льокальні війни, як от в Кореї й так виснажують їх мілітарно й економічно. Тому слаба надія, щоб і тепер розправились з комуністичним Китаєм за його допомогу північно-корейським червоним аґресорам так, як треба. Бодай на таке заноситься. Якщо так станеться, то ця поміркованість принесе Америці хіба тільки ще більші розчарування. Китайське комуністичне радіо виразно заявило, що червоний Китай пішов інтервеніювати в Кореї, щоб допомогти знищити там „американських імперіялістичних аґресорів". Це подано за офіційною газетою комуністичного режиму в Китаю, того режиму, який Злучені Держави і Велика Британія хотіли б наклонити бодай до невтральности, обіцюючи йому дипломатичне визнання. Отже справа ясна, коли йдеться про політику червоного Китаю. Він станув по боці комуністичного корейського аґресора і ще запевняє, що при його допомозі Північна Корея переможе.

Головний злочинець і аґресор, що сидить на Кремлі, так виразно не говорить. Проте маршал Булґанін, що промовляв в Москві як речник Сталіна і Політбюра з нагоди річниці Жовтневої революції, визнав боротьбу червоних у Кореї „символом боротьби за визволення всіх поневолених і залежних країн" та витав „незламну волю корейського народу до боротьби". Булґанін повитав ще й „китайський нарід", що під проводом Мао бореться „рам'я об рам'я з народніми демократіями і Совєтським Союзом". Він виразно заявив, що Америка перемогла в Кореї тільки хвилево й то зібравши „всі свої сили, що їх мала на Далекому Сході" та що невдачі „геройського корейського народу" є тільки тимчасові. Він вправді не говорив про совєтську мілітарну інтервенцію в Кореї, як це зробив червоний Китай, але це й непотрібно йому було робити, бо й без цього кожний знає, що головним командиром є тут Кремль. Щоб милити очі демократичним потугам, Булґанін покликувався навіть і тут на слова Сталіна про різниці економічних систем та ідеологій „Сходу і Заходу" та можливості „співпраці і нормальних відносин між Совєтським Союзом і капіталістичними країнами, зокрема Злученими Державами". Тільки що Америці приписав теж й на цьому місці змагання до „нової війни" в надії, що розгромить Совєти та їхніх сателітів.

Злучені Держави розчарувались на Червоному Китаєві, як розчаровувались довго на подібнім угодовім підході до Кремля. Тому можна приписувати, що тепер вилікуються вже цілковито з цього роду ілюзій.

В МЛИНІ ЧАСУ

Час є справді найкращим лікарем, головно як йдеться про всілякі суспільні недомагання. Але це тільки тоді, як сам організм є в основі здоровий, а прояви недуг є наслідком хвилевих недомагань, випливом нездорових обставин.

Це позначується сьогодні вже цілком виразно теж на внутрішньо-українському положенні. П'ять років після другої світової війни вилікували багато дечого, що здавалося невилікувальним, загоїли багато ран або щонайменше злагіднили їх біль, припинили роз'ятрування та поширювання і створили передумови до повного виздоровіння. І воно без сумніву наступило б, якщоб недужий усвідомив собі свій стан та допоміг організмові перемогти недугу в цілості і в усіх його клітинах.

Немає сумніву, що після війни нашим найбільшим недомаганням було внутрішньо-політичне українське розбиття. Кілька груп українських націоналістів, з виразною тенденцією до дальшої атомізації, кілька відмін соціялістів, досить розпорошений демократично-ліберальний центр з всілякими внутрішніми проблемами, різні спроби політичного оформлення нової еміґрації з під-совєтської України — все те, разом з відсутністю глибоких етичних засад у внутрішньо-партійній боротьбі, створювало жалюгідний образ еміґраційно-українського положення, тим більше в загрозливому міжнародному розвитку.

В млині п'ятьох років часу багато дечого перемололося. Охололи до деякої міри пристрасті, притупились гостроти екстрем, злагіднилася партійна боротьба та її методи. Здоровий в основі український організм почав приходити до рівноваги, скріплюватись і помітно є на шляху до повного видужання.

Проте, він ще далекий від того, що можна б назвати вповні здоровим. Великі ще прояви недуги спостерігається в націоналістичному таборі. Практично там все ще існують три групі, що в більшій чи меншій мірі змагаються за монополь на зв'язок з боротьбою на Рідній Землі, на масовість прихильників і симпатиків, на єдиноправильність в поглядах і т. п. Інше діло, що цей поділ міг би мати в наслідку й деяке злагіднення екстрем, бо під напором загальної опінії та в міжнародній ситуації ці групи, щоб здобути собі популярність та ширшу плятформу мусять до деякої міри „переліцитовуватись" в своїй демократичности. Але це вони могли б цілком добре і з не меншим, якщо не з більшим успіхом робити теж об'єднано в конкуренції під цим оглядом зі соціялістами та ліберально-демократичним центром. І тому поділ одного по суті однакового націоналістичного табору на три групи треба вважати рішучо дивоглядом і шкодою для них самих та для української справи взагалі, так в теперішніх обставинах, як і в обличчі тенденцій їх дальшого розвитку.

Ліберально-демократичний табор з-під знаку колишнього західно-українського УНДО-ння міг би і повинен би відіграти найбільш позитивну ролю нормуючого центру між правим націоналізмом і лівим соціялізмом. Він має теж чималий штаб кваліфікованих політиків на міжнародну мірку, має ідейних, зрівноважених і досвідчених діячів, але в обставинах йому бракує відповідної динаміки і відповідного впливу на імпульсивні маси.

Соціялістичний табор, в усіх своїх відтінях, має в европейських обставинах теж своє значення і вартість. Проте, часом виглядає, що він себе перецінює, що не будує і не опирається на реальній силі і спроможностях і таким своїм становищем, зокрема монопольними претенсіями до традиції державного будівництва УНР в минулому, дещо утруднює загальний консолідаційний процес.

Монархісти-гетьманці, свідомі своєї меншости, виграють на розбитті та даються використовувати і часто виглядає, що роблять це більше з думкою про власну партію ніж про загальне добро. Їхнє становище до Національної Ради може послужити на це яскравим прикладом.

Це в загальному внутрішньо-політичне становище української еміґрації сьогодні. Воно ще далеке від вповні здорового, але вже і без порівняння здоровіше, ніж було безпосередньо після війни. Національна Рада, як без сумніву важливий крок вперед, все ще не здобула собі того рішального становища, яке повинна і може мати. Це не цілком її вина, як головно тої частини громадянства, зокрема одної націоналістичної групи, яка думає, що виключністю і неґаціями інших таборів зробить більше для України. Йдеться про групу під проводом Степана Бандери. Але можна сподіватись, що коли б в рямках Національної Ради опинилась ще, крім групи полк. Мельника, ще й група УГВР, тоді й група Бандери, в своєму навіть власному інтересі, як і в інтересі загальної справи, мусіла б провірити своє дотеперішнє становище та включитися в загальний процес, хочби навіть в такій самій формі конструктивної опозиції, в якій вона вже коротко була.

Вістка про геройську смерть провідника визвольного руху на українських землях, команданта УПА ген. Чупринки-Шухевича, та її відгомін серед найширшого українського еміґраційного загалу виявили недвозначно, що в млині п'ятьох повоєнних років часу справді багато вже дечого перемололося та що український політичний організм є на добрій дорозі до повного оздоровлення й консолідації, власне під кутом потреб тої затяжної боротьби, що її веде український нарід на своїй землі. Вже є менше проявів партійної монополізації тої боротьби, менше партійних антаґонізмів, хоча ще спостерігається загрозливі перегони в партійній капіталізації навіть такої великої жертви, якою є смерть команданта УПА.

Треба сподіватися, що в млині дальшого часу перемеляться ще й ці недомагання. Відповідне становище свідомого загалу з усіх партій в цьому багато допоможе. Бо завжди треба мати на увазі, що цей час на лікування може бути справді вже дуже обмежений.

Микола Очерет.

НЕДОГЛЯДИ

Ще в Европі ми знали, що в ЗДА є лише один щоденний український часопис: „Свобода". Ми знали також, що видає його наймогутніша українська організація Америки: „Український Народний Союз", як знали й те, що часопис дефіцітний. Тому ми, в міру наших сил, ще з Европи допомагали цьому часописові чим тільки могли. Щойно приїхавши до Америки ми натрапили ще на „Українські Щоденні Вісті". Ми його розгорнули і детально перечитали від заголовку аж до кінця останньої, восьмої сторінки. І може б ми й словом не згадали про цей часопис, коли б у заголовку не стояло слово: „українські". Саме це слово змушує нас говорити, бо ми є українці, а все українське нас цікавить і за нього нам болить. Саме через це й хочемо сказати, що редакція цього щоденника зробила перший і основний недогляд вставивши в заголовок слово „українські", бо нічого в тому часописові нема такого, що можна було б назвати українським. Візьмемо хотьби авторів репортажів, заміток, літературних творів, ба навіть оголошень. Тож читаємо: „Усмішки" — автор „Коля", „У хвилях життя" — той же „Коля", „Біблія генерала Гудеріяна" — автор Немо, „Клопоти республіканців..." — автор „Х", „За і проти" — Д. Б., „Коли людина заперечує себе" — М. Г-й, „Фестивалі..." — Л. Т-ко, „Живемо спокійно" — Ольга Я., „Мрії про досягнення..." — Союзовець, „Правда не поширюється неправдою" — Оглядач, „З редакційної Теки" — — й так аж до кінця. Тож бачите, що репортажі ведуть тут: Коля (чисто українське ім'я!), Союзовець (з якого тільки Союзу?), Оглядач (радимо другого разу змінити на „підглядач"), та безліч незнанних: Х, Немо, Д. Б., М. Т-й, Й. і таке інше. А це ж в Америці, про яку сам Ленін сказав: „в Америці існує дійсна свобода". Тож чи можуть в країні дійсної свободи оті всі криптоніми писати щось варте путнього слова? Але ось натрапляємо на більші твори. „Лондонські враження" — Ілля Єренбург. Досить відоме ім'я людини, яка за „теплий кожух" запродалась Совєтам, бо ж як відомо Єренбург жив у Парижі і писав гострі статті саме проти Сталіна. Потім Совєти його переманили до себе і тепер він є чільний совєтський письменник. Читаємо далі: „Переяславська Рада" — роман, автор Натан Рибак. Теж відоме ім'я і саме на Україні, хоть і невідомо чи живий ще на сьогодні автор. Обидва автори, і Єренбург і Рибак, не є українці. І ми з великим жалем відмічаємо, що ці два стовпи совєтської літератури належать до народу, який поніс величезні жертви якраз від тоталітарного режиму. Але, як каже народнє прислов'я, — „В сім'ї не без Іроди". Правдивість цього прислів'я стверджує й те, що в часописові ми натрапляємо на статтю таки українки Марії Демченко. Ми не переказуємо змісту статті, але хочемо показати лише одним штрихом її автора. То було на залізничному двірці у Києві, де ми стояли в черзі за квитком. Раптом підходе якась громадянка і тиснеться по-за чергою до каси. Тут, звичайно, протести, галас, гвалт, але громадянка випрямляється й голосно кричить: „Замовчіть! Ви знаєте хто я? Я є Марія Демченко!" Повальний реґіт відповів громадянці на її заяву, почулись дотепи, але громадянка швидко повернулась і вийшла з залі. За хвилину вона повернулась з агентами НКВД разом з начальником двірця, черга вмить розсипалась і член Верховного Совєта СССР Марія Демченко одержала з каси квиток без черги. Тож повторюю: Марія Демченко таки українка, але як гарно припасовується до неї народнє прислів'я!

Мабуть крім Марії Демченко українських кореспондентів часопис немає, бо ніякий українець не вибере собі псевдоніма: Коля. Під крептонімами може й пишуть українці, але лише ті, які вважають, що „рускіє і українці єто всьо равно". Тому ми радили б редакції виправити свій недогляд і в заголовку замість слова „українські" друкувати „радянські". І заголовок був би: „Радянські щоденні вісті" і всім було б ясно, хто видає і редагує цей часопис.

Ми перевернули часопис на чільну сторінку і поглянувши на наліпку з упімненням прочитали: "March 5, 1948". Тоді глянули на дату часопису: „Неділя, 24 вересня 1950". Виходить часопис висилається — хоч незаплачений — від 5 березня 1948 року, отже більше двох з половиною років даром. Отже грошей на передплату українці не посилають, а часопис одержують! Де ж тоді видавництво бере гроші на видання часопису?

Турбота над інфляцією платень

Чотирорічка оборонної продукції, яку вже до половини виготовив секретар оборони Джордж К. Маршал, вказує на поважні й далекосяжні пляни керівників американської політики на найближче майбутнє. Це вказує теж, що підо впливом подій в Кореї мусіла прийти переміна поглядів самого уряду на розміри озброєння не тільки для самої Америки, але й для її союзників.

Згідно з демократичними засадами, секретар Маршал порозумівався в укладанні своїх плянів з представниками девятдесять головних американських підприємств, які зїхалися на конференцію в Сі Айленд, у стейті Джорджія. Уряд не має своїх підприємств і в потребі послугується приватними підприємствами. Тому рішення нарад тієї конференції, у якій брав участь теж і секретар оборони, ген. Маршал, треба вважати майже постановою самого уряду. Яка це важна постанова, пізнати вже по тім, що тут йдеться про видатки, які доходитимуть впродовж наступних чоторьох років до суми 55 біліонів долярів.

Зовсім природно, що при продукції різнородних предметів такої велетенської вартости, другу головну ролю буде грати робітництво. Заки ще уряд викінчить пляни розподілу продукції поміж поодинокі підприємства, керівники підприємств знали, що вони не будуть в спроможності виконати урядових контрактів без забезпечення для себе відповідної кількости й якости робочої сили. Понад мільйон робітників уже мають контракти праці з підприємствами під умовою, що вони дістануть належну підвишку.

Підставу до такого запевнення дала корпорація Дженерал Моторз ще перед вибухом війни в Кореї. Це підприємство обіцяло давати робітникам підвишку по пять центів на годину кожного по собі наступаючого року впродовж п'яти років, адо того ще доплату, яка показалась би необхідною з уваги на підвишку життєвих коштів кожного третього місяця. Сотні підприємців пішли слідами Дженерал Моторз, деякі зі згадкою про можливі зміни коштів життя інші підписали контракт зі згадкою про звичайну підвишку.

Коли уряд довідався про такі контракти, прийшло до занепокоєння серед економічних дорадників. Публична опінія почала натиск на уряд, щоб устабілізувати ціни продуктів, бо інакше прийде до небувалої інфляції, чи там до обезцінення американського доляра. Уряд обіцював повернути ціни життєвих предметів взад, а вут виявляється, що готові контракти для забезпечення підвишки платні на два способи, це унеможливлюють. Підприємства забезпечили для себе контингент робітника, не зважаючи на те, що станеться з вартістю самого доляра.

Негайно після виборів уряд таки мусить приступити до стабілізації контролі цін, а з цим і до контролі платень. Правда, уряд може завести стелю на ціни товарів і на робітничі платні самим розпорядком, одначе в демократичному ладі це не викональне. Вже оборонна продукція підчас війни в Кореї дала підставу до інфляції цін і платень, а тепер коли прийде чотирорічка в воєнній продукції для цілого вільного світу, інфляція платень мусить дійти до небувалої висоти.

Між економістами появилася думка почати переговори з юнійними провідниками в тому напрямі, щоб спонукати юнії до добровільного зречення умов у контрактах в справі атоматичної підвишки платень і до їх змін у тому напрямі, щоб підвишку платень переведено відповідно до потреб, тобто до змін життєвих відносин. Федеральний директор служби посередництва просто заляканий новим питанням.

Тому, що робітництво становить тепер велику і впливову частину населення, уряд мусить апелювати до почуття відповідальности зорганізованого робітництва, взиваючи його до співпраці. Питання, небувале в попередних воєнних часах, стає руба серед непередбачених відносин. Великі юнії заінтересовані цим питанням не менше самого уряду. Якщо вони не підуть на руку урядові при змаганні до переміни контрактів, заключених без огляду на зміну відносин, вони мусять вийти зі своїм окремим проєктом, як спинити інфляцію доляра без огляду на те, чи вона приходить внаслідок підвишки цін на продукти, чи внаслідок платень.

М. Сіверський.

У БОЛЬШЕВИЦЬКІМ МІШКУ

(Спогади колишнього плужанина).

9)

Редагуючи літературну сторінку, я притягнув до участи в ній багато письменників, критиків та театральних мистців. Майже щочетверга збиралися ми у кабінеті відповідального секретаря редакції Степана Мельника, читали свої твори, провадили літературні диспути, хтось щось цікавого оповідав з своїх пригод чи подорожів. „Степа" (це ми звали Мельника) завжди організував чай за рахунок редакції і ми почували себе у нього в кабінеті як вдома. Так жваві розмови точилися далеко за північ і всі розходилися з бажанням зустрітитися наступного четверга знову у Мельника. Та декому не судилося це робити, бо був заарештований за той час і ми не дораховувалися наших друзів, але робили вигляд, що нічого не сталося і про зниклого товариша, навіть, старалися не згадувати, тільки серце щеміло і увесь час наверталася думка: „Хто ж на черзі?".

Зрештою, прийшовши одного разу до редакції, я довідався, що заарештовано редактора Бориса Лівшиця та секретаря Мельника. Мені стало моторошно. „Ось воно починається, тепер черга за нами — співробітниками редакції!" — промайнуло у голові у кожного з робітників редакції. Але за кілька день С. Мельник знову з'явився на роботу, мовчазний і трохи схудлий. Ніхто не питав, що з ним було, бо кожний добре знав, де він був. А. Б. Лівшиць так і не вернув і загинув десь у півницях Всеукраїнського НКВД, так як загинули тисячі, що-туди потрапили.

Але не довго С. Мельник був на волі, десь через два чи три місяці його знову заарештовано і він уже назавжди зник з нашого обрію, раніше нього зник також талановитий репортер і нарисист Ол. Мар'ямов, що регулярно писав у газеті та журналі „Всесвіт".

У нас в редакції запанувала якась пустка, атмосфера рятування власної шкіри, робітники редакції розбігалися хто куди міг, і зрештою газета припинила своє існування, правда за постановою відділу преси ЦК КП(б)У, а насправді томт, що не було робітників, щоб її виготовляти.

Мені довелося приймати участь у ліквідації редакційного портфелю, а він таки був не малий. Довелося переглянути майже всі рукописи і за актом передати їх газеті „ВІСТІ ВУЦВКА". Там я також деякий час редагував літературну сторінку, аж поки її не було припинено друкувати. Газета „ВІСТІ" стала цілком урядовим і офіційним органом ВУЦВК'а.

7.

Працюючи у ДВУ на посаді технічного редактора журналу „Самоосвіта", я дуже часто бував у Народному Комісаріяті Освіти, бо відповідальний редактор журналу Івановський був начальником відділу політосвіти НКО і разом з тим членом колегії НКО. Івановський — це, зукраїнізований північний мешканець Архангельської губернії, напівмонгол, напів росіянин, посідав дуже відповідальну посаду у Народному Комісаріяті Освіти і рахувався один час навіть „правою рукою" наркома освіти М. О. Скрипника. Мені довелося побувати, навіть, кілька разів на засіданні цієї колегії, де головував Скрипник, а усі завідуючі відділами та начальники секторів були присутні на цих засіданнях.

Івановський на вигляд дуже мізерна людина, що мав монгольський тип обличчя, говорив дуже добре українською мовою і користався певними привілеями у самого наркома. Заступником наркома був один час Коник, з походження галичанин, що кермував усією освітною роботою по Комісаріяту.

Цей Івановський був „всеукраїнським безвірником", як його кликали на роботі, бо він керував всією роботою по організації гуртків безвірників як серед молоді, студентів так і серед старшого населення. Він видавав багато своїх книжок з цього питання та читав на безвірницькі теми лекції, які студенти мусіли слухати у обов'язковому порядку.

Зі мною разом працював і технічний редактор газети „Геть неписьменність" Л. Якимчук. Редактором цієї газети був також Івановський.

Нам доводилося обом (мені і Якимчуку) дуже часто звертатися до Івановського в справах тих чи інших матеріялів для видань, що ми їх провадили і тому дуже часто стикалися з самим наркомом М. О. Скрипником.

Пригадується мені одна моя зустріч з М. Скрипником, що сталася у скорому часі після того, як я обняв посаду технічного редактора журналу „Самоосвіта". Я, як доцент української літератури, потребував для своєї наукової праці деякої літератури, яку можна було дістати тільки у сховищах Книжкової Палати, що містилася у півницях того самого будинку, що і НКО на Артемівській вулиці 29, у Харкові. На цій же вулиці, недалеко від НКО містився комуністичний Університет та Інститут журналістики. Отже мені треба було дістати дозвіл на використання потрібної мені літератури з Книжкової Палати. Ці дозволи давав персонально М. Скрипник. Довелося іти до нього.

Я зараз пригадую — це була п'ятниця, день у який нарком не приймав відвідувачів. Зайшов я до його особистого секретаря і сказав у чому річ та просив його, щоб він попросив Миколу Олексієвича написати для мене записку до Книжкової Палати. У той час як я це робив, відчинилися двері кабінету Наркома і сам Скрипник увійшов до кімнати секретаря. Побачивши його, я замовк, а секртар зараз же встав з кріселка на якому сидів і увесь час стоячи говорив з Скрипником. Наприкінці розмови Скрипник звернувся до мене особисто:

— Ваше прізвище?

Я відповідаю йому.

— Так ви хочете, щоб я дав вам записку до Книжкової Палати? Добре я дам, зайдіть до мене.

При цих словах він відчинив двері свого кабінету і пропустив мене туди. Я зайшов до кабінету. Це була величезна кімната, уставлена по стінах шафами з книжками, малюнками та ще з якимось речами. У другій половині кімнати стояло велике письмове бюрко, на якому було розкидано чимало різних книжок та паперів. Скрипник запропонував мені сісти біля столу, сам підсунув кріселко і теж сів. Почав розпитутати мене, де я народився, які школи закінчив, як моя аспірантура, для чого мені потрібно книжки з Книжкової Палати.

(Далі буде).

Антін Малюца

Образотворчі Мистці

НА ВІДКРИТТІ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В БЕТГОВЕН ГОЛ В НЮ ЙОРКУ

Вистава, чи властиве показ, малярських, графічних і скульптурних праць на забаві з танцями дуже не практикована і невдячне, особливо, коли мається до діла з творами поважними, ні підхожими до настрою забави. Але не забава була ядром вечора, тільки відкриття сезону Л.М.К. і маніфестація творчих сил, намічення можливостей на майбутнє. А в тім, коли громадянство не вміє, не хоче, або не може прийти і поцікавитись образотворчим мистецтвом, воно може прийти до нього хоч би й на забаву. Декорація саль і збагачення програми забав картинами мистців, очевидно відповідно підібраними, це ідея, яку повинні підхопити аранжери кращих імпрез того роду.

Електричне світло та зелений колір стін не виходили на добро багатьом картинам. Час на розміщення був такий короткий, що заки ще розвішено останні образи, вже появились перші гості. Отже це не помогло задоволити всіх мистців. А до того оце вперше зіставлено разом побіч себе людей різних напрямків, шкіл, місць походження, відмінних віком та якістю праць так, що їм було може й дивно бачити свої праці одні поруч одних. Глядачам приходиться дякувати долі, що зібрала таке різноманітне товариство. Вже сама протиставлення дає цікавий заальний погляд на цілість. Це може бути не без впливу на розвиток мистецької культури кождого хто схоче, хто зможе, кому вдасться користати з атмосфери, яка мас всі дані витворитися.

Зачнімо від найдавнішого мешканця америк. континенту І. Мироша, що виріс і виховався як мистець в Америці, отже репрезентує „стару" еміграцію. Показані його праці з українською тематикою, мальовані з негамованою бравурою та відвагою незрозумілою для його европейських колег. Що з цього притаманне авторові, а що його американізмові покищо годі нам сказати. Сам він не знає України безпосередньо, але пристрасно хоче собі її уявити. Тепер з приїздом мистців та мистецтвознавців і появою таких публікацій, як проф. Січинського „Українська культура" і другі, може його уява мати стилеву і понецілу поживу. Факт, що він може користати і з нього можна користати для усвідомлення собі свого місця (свого рода „відкриття Америки") це власне перший прояв такої конечної виміни вартостей між мистцями, початок творчої атмосфери, без якої немає ані розвитку, ані навіть мистецького життя взагалі.

Еміграцію з часів по першій світовій війні репрезентує І. Кучмак, теж довголітній американець. Його картина з українськими кінніотчиками і женцями воєнна ідилія, щось як давня пісня „Гей на горі, там женці жнуть". Добрий в кольорі, присмний для ока малий красвид свідчить, що мистець уміє добачити в натурі мальовничий ефект.

З нової еміграції найдовше перебуває тут і не покидає працювати як мистець С. Гординський. Його композиційний пейсаж і мертва натура свідчить про його зворот до модернізму в малярстві і поворот на перший плян малярства, яке часами мусіло уступати на другий - третій Гординському-визначному поетові, науковеві та графікові. Гадаю, що мистець старається з успіхом натупати американський грунт під ногами. А маленький, але свіжий і сочистий пейсаж свідчить, що малярський первень у кожнім разі знаходить певний грунт у С. Гординського.

Новий імігрант придніпрянець Макаренко побував у Німеччині та Італії і вспів далеко відійти від соцреалізму, обов'язкового стилю підсоветських мистців. Його зміна реалістичної форми не така чітка і глибока як у Неділка (Аргентина), Дмитренка (Німеччина), чи Булавицького, коли приїзд до Америки не сприяв кристалізації, в кожнім разі зміна більша чим пр. в Морозової, Байрашного, М. Бабія і других.

Обличча на його портретах це вже дещо більше чим просто реалізм. Психологічне пов'язання осіб у картині під заголовком „У неволі" (Князь Ігор) є заголовним об'єднуючим чинником композиції.

Скульптура заступлена портретними працями Макаренка і С. Литвиненка. Литвиненко це новий імігрант в Америці, „старий" придніпрянець у Львові, без нього не можна собі навіть уявити мистецького життя в Західній Україні. Виставляє тільки праці виконані вже тут: вдумчиві портрети п. п. М. і Е., експресивний портрет Р. Купчинського та так званий композиційний портрет, де рух і вираз взаємно збогачуються. Очевидно мистець любить зображувати людину, а не знайшовши покищо ще замовлень межи „ділими" американцями, задовольняється пів і чверть, а то й зовсім свіжими" громадянами. Людина нового світу бачена свіжими очима, показана в творах зрілого майстра, от що знова це збагатило би мистецькі досягнення цього мистця.

М. Мороз — шестий з посеред виставлених 15-ти мистців (на 20 членів ЛМК), що ще, або вже працюють як мистці. Він з Поділля, більшу частину життя провів в Карпатах, ученик Української Мистецької Школи у Львові та Державної Консерваторії Мистецтв у Парижі, подорожував перед війною по Італії, а на скитальщині теж не дармував. Виразистий та інтенсивний кольорист, ніколи не переступає крайніх меж, які ставить йому власний багатий смак. Сугестивна сила його картин така, що більшість глядачів і критиків сприймає їх як вираз безпосередньої буйної натури і ніхто не завважує його культури в найбільших клясичних композиційних укладах краєвидів. Він малює не так предмети в натурі, як простір між предметами. В Ню Йорку встиг оглянути всі музеї і більшість вистав та не встиг розпакувати (за рік) численних своїх праць. Величезний дорібок пропав у Львові, а ще більше знищено на Гуцульщині під час фронтових переходів таки на очах мистця.

Багато симпатій викликали в глядачів праці Л. Кузьми своєю поетичною тематикою, як і ніби примітивним реалістичним стилем. Мистець може занести дуже гарне місце в сучасним українським мистецтві, а принагоді виплинути на ширші води. Скалю змістів варта би провірити та приміряти до якості змістів сучасних українських поетів, як Антонич, Барка, Осьмачка. Щодо стилю оскільки можливо в теперішних умовах це дещо поекспериментувати.

Інші мистці показують уже лише так званий багаж, тобто річ, з якими приїхали до Америки. „Клінер" чи інший „воркер" уже, або покищо це не допускає до голосу мистця.

Ідеальна гармонія між формою і змістом панує в Радиша. Знаний, як декоратор Львівського Оперного Театру, але в його картинах тепер, як і колись, цього не слідно, що аж дивно. В соняшниках малює тільки світло на квітах і листю, заставляючи нас дочутися решту в тінях незамальованого темного грунту. Солідно — акуратна студія стилевого нутра якоїсь церкви. Теплий кольорит та спокійні удари пензля в привітних дахах якоїсь оселі. Експресийні руїни міста по бомбардуванню: тема та спосіб виконання, кольорит і настрій тут, як і всюди тепер, як і давніше творять однозідну цілість. Цеї рідкої в сучасних мистців прикмети Радиш не підкреслює. Мені невідомо, чи досі хтось з критиків цю його особливість запримітив.

Пані Шухевич та пані Стефанів дають з чуттям вибрані та без претензій передані мотиви прекрасної натури. П. Кравчук безперечно рисує ліпше чим багато з тих малярів, що саме тепер на Вашінгтон Сквері попишуться рисованням портретів на скору руку. Це не багато і саме його праці позволяють сподіватися від нього чогось більше.

Одним з дуже рідких в наших часах мистців, що знаходять себе майже виключно в своєго особистого я є Д. М. Горняткевич. Його особистими є лише загальна любов до природи та смак у виборі мотиву. Підпорядковує своє людське я, як щось хвилеве і мінливе вічно правдивій природі. Природу передає майже з казковою об'єктивністю. В тім його сила самовідреченого с. його сила, а бути не модерним і не модним нині вимагає більше оригінальности і внутрішньої незалежности та сили характеру, чим бігання за першим ліпшим претенсіональним -ізмом.

Декілька осіб питало мене чому то наші мистці не малюють історичних картин? Я показав їм три картини трьох авторів, але це їх незадоволняло; може занадто різкий контраст був до музики і танцю на салі. Картина Л. Перфецького „Крути", де не тільки цілість, але кожна деталь, кожна постать є пророчистим свідком, що не мистці винні, а громадянство по цей бік залізної занавіси. Воно вміло все і всюди вимагати, а ніколи не здобулося на те, щоби закупити, або замовити повноцінну картину в Перфецького, чи в Андрусіва. Навіть не дало їм у своїх видавництвах колишніх і теперішніх виявитися в повні бодай як ілюстратори.

Графіку репрезентують професор В. Січинський та А. Малюца. У видах з Камінця-Подільського та в других працях проф. Січинського архітект та науковець - мистецтвознавець переважають мистця, і це є те чого ми в його працях шукаємо і цінимо. Цикль гравюр А. Малюци „Дерева і деякі будови в Карпатах", свого рода „Живописна Бойківщина" сучасне перекликування з академізмом часів Шевченка.

Не заступлені були на показі праці М. Бутовича, М. Осінчука, П. Холодного (молодшого) Д. Потороки і інших, а шкода, бо ми мали б зарепрезентовані бракуючі на перегляді, а сильні течії українського мистецтва і традиціоналістичні, та повніше заступлені модерні. Та Л. М. К. матиме ще нове і краще приміщення і ще не одну імпрезу-виставку зможе урядити у власному приміщенні.

В. Мудрий.

Д-Р СТЕПАН БІЛЯК

Дня 19 жовтня 1950 р. помер у Маямі в Флориді по довгій і важкій недузі (рак) в год. 5. пополудні видатний і широкознаний український громадський і політичний діяч д-р Степан Біляк.

Покійний народився 1890 р. у Львові, де його батько був перевозовим підприємцем. Всю освіту, від початкової до університетської, набув у Львові. Вже в 1910 р. був він активним членом Виділу „Української Академічної Громади". Крім того як студент увійшов був до Головного Виділу матірного т-ва „Просвіта" у Львові, де був його секретарем перед вибухом першої світової війни 1914 р. Покійний Степан Біляк від 1910 р. був разом із покійним Евгеном Коновальцем членом Тіснішого Народного Комітету Української Національно-Демократичної Партії від української академічної молоді. Вже в тому часі його діяльність була дуже інтензивна та багатогранна.

В часі першої війни був Покійний в австрійській армії, а від 1916 р. працював у Перемишлі як військовий урядовець. Він узяв енергійну участь у підготові листопадових днів у Перемишлі, очолюючи Український Військовий Комітет із Гозою та Федюшкою (М. Євшаном). Дня 6. листопада 1918 Перемишль перейшов в українські руки. Між численними польськими полоненими були такі, як ген. Пухальські та пізніший ген. Вл. Сікорскі. Перемишль продержали українці до 19 листопада 1918 р.

В січні 1919 р. покликують д-ра Степана Біляка на становище начальника президіяльного бюра Державного Секретаріяту ЗУНР. Скоро переходить на становище секретаря пок. д-ра Евгена Петрушевича і перебуває на ньому до липня 1919 р., коли то стає секретарем спільної делегації, зложеної із представників УНР і ЗУНР до Варшави. Крім Покійного були в цій делегації д-р Горбачевський, д-р Ст. Витвицький і д-р Новаківський. Галицько-українські члени покинули цю делегацію з нагоди підписання варшавського договору та запротестували проти нього.

Покійний вертає до Львова та розвиває енергійну громадську працю, особливо серед львівського міщанства. Він стає організатором кружків „Рідної Школи", є головою такого кружка на Городецькому передмістю та головою „Сокола Б".

В 1923 р. відкриває адвокатську канцелярію в Городку Ягайлонському. Виповідає там успішну боротьбу москвофільству, стає головою філії „Просвіти", „Рідної Школи", „Повітового Союзу Українських Кооператив", а від 1928 р. членом міської Ради в Городку. Організує повіт політично і від 1928 р. стає послом до варшавського сойму від У. Н. Д. О. В усіх чергових виборах зберігає за собою посольський мандат і виконує його аж до вибуху Другої світової війни в 1939 р. Як посол Покійний працював у численних соймових комісіях, а передусім у правничій. Він був добрим правником і одним із найкращих промовців. Як адвокат виступав оборонцем у численних політичних процесах, зокрема ж у процесах проти членів ОУН.

Сам Покійний теж опинився був раз на лаві обвинувачених перед польським судом присяглих під замітом державної зради, якої мав допуститися в часі своїх поїздок по Волині та Поліссі у промовах, виголошуваних до тамошнього українського населення. Суд присяглих звільнив його від вини і кари, а світлу оборону обвинуваченого д-ра Степана Біляка переводив тоді д-р Лев Ганкевич.

У 1934 р. д-р Степан Біляк переносить свою адвокатську канцелярію до Львова. Тут знов кидається до громадської праці. Стає головою „Міщанського Братства", одним із організаторів, а потім безплатним синдиком т-ва українських робітників „Воля" і накінець головою „Організації Українців міста Львова". На становищі голови тієї останньої має величезні заслуги. Від 1925 р. був постійно членом ЦК-ту УНДО.

Покійний був близький і публіцистиці. Перед 1914 р. працював членом редакції щоденника „Українське Слово", а по війні належав до найкращих кореспондентів „Діла", що інформували український загал про життя українського Львова. Д-р Ст. Біляк був усе в найтісніших звязках із пок. митрополитом Шептицьким, які набув, працюючи свого часу в канцелярії синдика метрополії пок. адвоката Соловія.

За большевицької окупації в 1939 р. попав у тюрму НКВД, в якій промучився 5 місяців. Звільнено його разом із пок. д-ром І. Бриком та інж. М. Твердилом завдяки заходам пок. проф. Кирила Студинського та 6. членів українського робітничого т-ва „Воля". По звільненні Львова від большевиків Покійний ввійшов до української управи міста. Коли німці призначили свого обербюргермайстра д-р Степан Біляк залишився на становищі посадника, яке використав повнотою для добра українського населення Львова. Особливою опікою Покійника тішились українська опера і драматичний театр під мистецьким проводом Волод. Блавацького.

В 1944 р. прийшлось йому покинути Батьківщину та податись на скитальщину. Він опинився в містечку Дельменгорст коло Бремену, де теж розвинув велику організаційну та інтервенційну працю серед і для українців. Англійська влада спершу не признавала українців окремою національною групою, але класифікувала їх по державній приналежності. Це вдалось згодом перемогти. Покійний стає організатором Українського Допомогового Комітету англійської окупаційної зони та його заступником голови. Був активним і в Центральному Представництві Української Еміграції в Німеччині. Він між іншим проводив згодом ЦПУЕ в Ділінгені під кінець 1947 р. Пок. залишив дружину Марію з Ляховичів Білякову.

З Покійним д-ром Біляком, що приїхав перед роком до Америки зійшов у могилу один із найкращих і найрухливіших національних діячів останнього сороколіття. Історія його громадської та політичної праці — це історія всього життя західної вітки українського народу за останніх 40 років. До тої міри Покійний був з нею звязаний. По трудящому життю, повному самопосвяти та жертви для загального національного добра довелося д-рові Степанові Білякові замкнути на віки свої стомлені очі на вільній землі Вашингтона, яка його пригорнула по смерті, так як приголубила на склоні життя. Слава Його Памяті!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ЧОМУ СЛІПЦІ НЕ ЧИТАЮТЬ ЖУРНАЛУ?

Українське товариство сліпих (УТОС) видає свій журнал „Праця сліпих". Журнал призначений для членів товариства і друкований системою Брайля, з допомогою якої незрячі можуть читати. Але розповсюднення журналу, як нарікають совєтські газети, дуже мале. Чому ж незрячі не хочуть читати цього журналу? — питають вони і самі дають відповідь: „Справа в тому, що журнал зовсім не висвітлює багатьох сторін нашої соціялістичної дійсности, в ньому нема статтей, які розповідали б про розквіт совєтської промисловости і сільського господарства, про досягнення совєтської науки, мистецтва, культури..." Виходить, що українські сліпці бойкотують свій журнал . . . з совєтського патріотизму.

(У. Д.)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Драматична поема Лесі Українки.

Сценічний твір Лесі Укрїнки, який виведе на сцені Український театр під мистецьким проводом Володимира Блавацького, з нагоди Конвенції Союзу Українок Америки, 12 листопада, ц. р., належить до перлин української драматургії. Акція цієї драматичної поезії змальовує трагічну постать Юди після зради і по смерті на хресті Ісуса. За 30 срібняків, отриманих за видачу свого Учителя, Юда купує шматок поля, але сумління не дає йому спокою.

Ціла його розмова з прочанином, яку почуємо на сцені, це безупинне намагання Юди виправдати свій страшний вчинок. Він обвинувачує Ісуса в тому, що Він спричинив трагедію і руїну його, Юди, життя. Кермуючись виключно баганням земської розкоші й багацтва, Юда не в силі був зрозуміти небесної, удухотвореної науки Спасителя. Тож не диво, що навіть байдужий до науки Христа прочанин з огидою відступає від Юди проклинаючи його. Найстрашнішим ударом для Юди є одначе вістка, про Воскресення Христове, яку йому приносять мироносиці. Йому ввижається Христос, він чує слова Ісуса, слова прощення.

...Цього не витримує Юда. Він зриває з себе шнур, щоб покінчити з життям.

В світовій літературі багато поетів і письменників змальовувало постать Юди, та мало хто зумів змалювати його на сцені з такою плястикою, з таким потрясаючим трагізмом, як зробила це наша велика Леся Українка. Хто раз бачив ту поему в театрі, той не всилі її забути.

Роля Юди в „На полі крови" Лесі Українки є одною з найсильніших креацій, які створив артист В. Блавацький.

В ролі Прочанина побачимо Я. Пінот-Рудакевича, а три мироносиці грають: Марія Степова (Марія Магдалина), В. Левицька (Соломія) і Е. Дичківна (Сузанна).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Укр. Нар. Союзу від. 292 подає до загального відома своїм членам, що місячні збори відбудуться, в неділю 12. листопада точно в год. 1-шій пополудні в залі Укр. Н. Дому при 4655 Martin вул. На ці збори повинні конечно явитись усі члени, бо до ювілею остається вже тільки тиждень, а ще багато членів не замовили тикетів на бенкет. Хто не може прийти на збори хай повідомить листовно не пізніше як до 14. листопада, а ми задержимо тикет. Ще маємо членів, що недоплатили на „Свободу" $1.20, отже прийдіть і доплатіть, бо зближається кінець року, а тому кожний член повинен вирівнати свої вкладки перед закінченням річного звіту. — І. Форись, предс., І. Андрусевич, кас., П. Кізел, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Повідомляється всіх членів 75 відділу, що місячні збори відбудуться в неділю 12 листопада 1950 в 1-шій год. пополудні в Українськім Народнім домі при 4655 Martin st. Проситься всіх членів явитися на збори і виконати свої обов'язки. — Ст. Здан секретар.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125 повідомляє членів, що сходини відділу відбуваються два рази в місяці, а саме: в парафіяльній залі Св. о. Николая при Оклей і Райс вул. в другу неділю кожного місяця в год. 1-шій попол., і в Союзовім Домі в третій понеділок кожного місяця від год. 7,30 до 8,30 ввечорі. З огляду на це, просимо членів платити членські вкладки і полагоджувати справи, в вище означенім часі і місці. — К. Плитяк, предс., П. Яворська, кас., І. Подола, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Подаємо до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 12. листопада в У. Н. Домі в 1-шій год. пополудні. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. На цих зборах довідаєтесь щось цікавого про наше Товариство. — М. Задерецький, предс. М. Морозович, фін. секр., І. Жук, рек. секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 12. листопада, в год. 1:30 пополудні в залі Укр. Дем. Клюбу при 2376 Ґрелінґ вул. — Т. Судомир, Рек, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Отсим подаємо до відома членам і членицям, Бр. св. Василія Великого, від. 161, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. листопада, в год. 7. ввечорі, у власній залі.

Щоби не було опісля нарікання, то присутність всіх членів місцевих і позамісцевих є конечна, бо крім дальшого читання братського статуту, є інші важні справи до вирішення. Взиваємо новоприбулих, ставати в ряди У. Н. Союзу і нашого відділу. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 12. листопада в Укр. Гор. Клюбі 608 Вест Лакаванна Ев.

Пригадується всім членам, що цього місяця кожний член платить додатково по 25 центів на цьвіти по покійнім Миколі Козуб. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Т-ва „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 12. листопада в 1-шій годині пополудні в домі Горожан 847 N. Franklin st. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — Н. Курко, предс., І. Потучко, рек. секретар, М. Паранич, фін. секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рож. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю 12. листопада в церковній залі о год. 5-тій пополудні. Проситься члениць явитися на означений час. Є важні справи до вирішення, бо буде вибір кандидатів на уряд на 1951 рік. Члениці, що довгують, повинні прийти на збори, та вирівняти свої вкладки. — Е. Ґеруля, предс., Н. Грицак, кас., М. Ходак, секр.

МОНЕССЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. ап. Петра і Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 12. листопада в год. 1:30 пополудні в українській клюбовій залі на 2-гій вулиці 213 Скумекер аве. Проситься членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. — М. Силак, предс., И. Кудлик, кас., М. Куць, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від 367, У. Н. Союзу, відбудуться у неділю 12. листопада о год. 1,30 пополудні у церковній залі. Увага! на цих зборах буде вибиратися кандидати на уряд на рік 1951. — Якщо Ваші серця є у Тов. у Союзі й за добро українських людей, то Ви певно будете на зборах і виберете якнайкращий уряд. — М. Сорохтей, предсідник, М. Мельник, кас., В. Попович, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. листопада в год. 2. пополудні в домі Лісного. Пригадується довгуючим членам, щоби сплатили свій довг бо інакше будуть суспендовані. — І. Шеґера, предс., Л. Мартинчук, кас., Н. Лісний, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 12. листопада в год. 2-ій пополудні в залі парафіяльній 45-47 Говп Евеню, Пасайк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоби прийшли та вирівнали свої місячні вкладки на цих зборах, бо після зборів буде річне замкнення книжок для контролі. — І. Живіцький, предс., Г. Яськів, секрета, М. Філь, кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339 відбудуться в суботу, дня 11. листопада 1950 в год. 7. ввечорі, в домі Громади на Норті. Проситься всіх членів бути присутніми на зборах та вирівнати залеглі вкладки. — І. Кмутин, предс., В. Мущинка, кас., А. Хромяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Товариство „Мир", від. 324, повідомляє, що місячні збори Товариства відбудуться 11. листопада ц. р. в год. 8. ввечорі. Всіх членів проситься прийти на зібрання і вирівнати всі залеглі вкладки до У.Н.С. — Л. Горохівський, предс., П. Максимович, кас., І. Струк, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу ввечорі в год. 7. в церковній залі при вул. Сусек і Ґрін. Проситься членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагадження. Будемо збирати національний даток до Українського Конґресового Комітету. Не забувайте, що УКК боронить право українського народу на вільне життя. — П. Палка, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори товариства відбудуться в суботу, дня 11. листопада ц. р. в У. Н. Домі, під ч. 517 Hallett st. Bridgeport Conn. точно в год. 7,30 ввечорі. Взивається все членство прийти на час на ці збори. — М. Галькевич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю 12-го ц. м. Тому, що є важні справи до полагодження, просимо всіх членів явитися. Члени, що довгують за вкладки, повинні вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Т. Малик, предс., А. Гарасим, кас., М. Ю. Сеник, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 11. листопада, в годині 7:30 ввечорі, в укр. прав. залі, 675 Савт 19. вул. Просимо прийти і заплатити свою вкладку. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Звичайні місячні збори Бр. св. о. Николая, від. 369 відбудуться в неділю 12. листопада в год. 4. пополудні в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори на означений час і заплатити свої вкладки. Пригадується теж довгуючим членам, щоби до кінця цього місяця вирівнали свої залеглости. — М. Куба, секр.

МК КЕЕСПОРТ, ПА. — Відділ 132 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го листопада в церковній залі зараз по Службі Божій. Всі члени повинні обов'язково бути на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. — Д. Смерека, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла від. 102 відбудуться в неділю, 12. листопада зараз по другій Сл. Божій в церковній залі, 2280 W. 7th. — М. Олексик, предс., М. Бусько, кас., М. Бобечко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Доп. Тов. „Дністер" від. 361, повідомляє своїх членів і члениць, що збори Товариства відбудуться 18. листопада 1950 (в суботу), в годині 8. ввечорі в залі Укр. Дем. Клюбу, при 59 Ст. Маркс Плейс (8 вул.) в Ню Йорку. Зогляду на те, що 11 листопада Т-во влаштовує товариський „Валь" то місячні збори переноситься на слідуючу суботу (тиждень пізніше).

Уряд Т-ва пригадує своїм членам, щоби приходили на збори, та, згідно зі статутом, виконували свої обов'язки. Маємо дуже важні справи до полагодження, котрі сам уряд без більшої кількости членів, полагодити не може, а тому проситься про обов'язкову участь. — М. Малетич, предс., П. Кучма, фін. секр., І. Шамен, кас., І. Герцик, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу 11. листопада в год. 8. ввечорі, в церковній залі при 7. вул. Просимо всіх прийти на час, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ТОМЕСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, матиме мітинґ 11. листопада в 8-мій год. точно на українській залі Проспект стріт. — Т. Михнів, предс., М. Шипінка, кас., Ю. Вереза, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

О. К., Трентон, Н. Дж. — Про те саме ми дістали вже давніше допис з Ютіки.

П. Ю., Міннеаполіс, Мнн. — Буде поміщене. Буває, що надісланий матеріял мусить ждати нераз і кілька тижнів. Якби було місце, ми цілком певно вміщали б кожного дня усі надіслані статті та дописі.

А. Г. — Ми вже так багато разів просили, щоб не вимагати від нас зворотів звичайних статтей, які з якихось причин не друкуємо.

Б. В. — Ваша організація має свій орган і там є місце на всі подробиці Зїзду. Нам неможливо те все містити. Самі резолюції забрали б пів сторони газети. Зате короткий звіт ми радо помістили б.

В. К. — Самі знаєте, що є загальне нарікання на довгі статті, тому мусимо скорочувати, коли самі не хочете до цього приноровитись. Ми щиро вдячні за надсилані матеріяли, а тільки прохаємо обовязково писати коротше.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 31-го жовтня, 1950, року, по довгій недузі, помер

ЙОСИФ ТИРАВСЬКИЙ,

член від. 247 УНСоюзу в 63 році життя. До Союзу вступив в 1918 р. Походив зі села Губичів, пов. Добромиль, Зах. Україна. Похорон відбувся 4. листопада 1950 року з укр. прав. церкви св. ап. Петра і Павла в Wilmington, Del., на цвинтар. Лишив в смутку три сини і три дочки.

В. Й. П.

М. Маєр, секр.

Дня 28 жовтня 1950 року помер

МИХАЙЛО ДАНЬКІВ,

довголітній член від. 317 УНСоюзу в Сиракюз, Н. Й.

Покійний походив зі села Ясениця Сільна, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Прожив 55 років. Полишив в смутку дружину Юлію, сина Стефана, три дочки: Ґенку, Гелену і Маньку. Був щирим українцем і активним членом Тов. і УНСоюзу. Був теж секретарем відділу впродовж 6 років. При масовій участі членів Тов. і у ряду, родини і приятелів, похоронено Покійного з дому жалоби до укр. гр.-кат. церкви св. Йоана Хрестителя, а відтак на цвинтар св. Й. Хрестителя в Сиракюз, Н. Й.

В. Й. П.

А. Андрусишин, секр.

УКРАЇНСЬКІ КУПЦІ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

КОМУНІКАТ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Отсим подаємо до відома Українського Громадянства, що ґрупа українських купців, членів нашого товариства, розуміючи потреби українського культурногромадського життя та свідома обовязків українського купця супроти громади, рішила добровільно оподаткувати свої підприємства у висоті ½% **ВІД ЗАГАЛЬНОГО ОБОРОТУ НА УКРАЇНСЬКІ ЗАГАЛЬНІ ЦІЛІ.** Зложена сума і її призначення буде подавана до загального відома кожного місяця через пресу.

Це рішення обовязує нижче вичислені підприємства з днем 1-го листопада 1950 року.

В звязку з цим будуть припинені персональні товарові звороти (так звані премії) у тих підприємствах, в яких вони дотепер обовузували.

1) **СКЛАД МЕБЛІВ — М. Головатий** — 329 West Girard Ave.
2) **СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ І МОЛОЧАРНЯ — Новаківська-Ценко** ("Mary's Grocery") 832 N. Marshall St.
3) **ПЕКАРНЯ GOLDEN LOAF — Козачин** — 615 N. 3rd Street.
4) **„ОДЕСА" — (споживчі товари, городина, овочі) — Старух-Дейчаківський-Бойчук** — 997 N. Marshall St.
5) **„ТРИ ДРУЗІ" — (споживча крамниця) — Аннюк-П. В. Ткач** — 821 N. Marshall St.
6) **„ТОРГІВЛЯ" — (крамниця споживчих, молочних і мясарських товарів) — Антоня і С-ка** — 800 N. Marshall St.
7) **УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ — Лукавська** — 986 N. 7th Street.
8) **„БРОДИ" — (Споживчий Базар) — Ковальчук-Сохор- Батанчук** — 251 South St.
9) **„ЛУНА" — (споживча крамниця) — О. Бадуляк** — 4430 Germantown Ave.
10) **ПРОДАЖ ГОРЯЧИХ КОВБАСОК і Содової Води — О. Лукасевич** — 872 N. Marshall St.
11) **ЦЕРКОВНЕ І КАНЦЕЛАРІЙНЕ ПРИЛАДДЯ — Богачевський-Рогач С-ка** — 714 Poplar St.
12) **„БАЗАР" (виробничо-торговельна кооператива)** — 822-823 N. Franklin St.,

Управа Союзу Українських Купців і Промисловців закликає інші українські підприємства прилучитися до цієї акції.

ЗА УПРАВУ:

Антоняк Іван, секретар. Д-р Старух Богдан, голова.

ТАРЗАН, ч. 2468. Боротьба за перевагу

DETECTING CRIMP'S SLY ATTEMPT TO GET HIS GUN, BIG LOUIE SEIZED HIS WRIST.

Коли Великий Луї відкрив підступну спробу Крімпа, щоб дістати пістолю, він вхопив його за руку.